

AYLIK REKABET BÜLTENİ

HAZİRAN 2013

SAYI: 45

REKABET BÜLTENİ

İçerik Hazırlığı:

Abdulgani GÜNGÖRDÜ (Mesleki Koordinatör, Kararlar Dairesi)

Erdem AKTEKİN (Rekabet Uzmanı, DİERS Dairesi)

bulten@rekabet.gov.tr

Rekabet Kurumu

2013 - Ankara

İÇİNDEKİLER

Giriş _____	1
Seçilmiş Gerekçeli Kararlar _____	2
Seçilmiş İdari Yargı Kararları _____	9
Dünyadan Haberler _____	11

GİRİŞ

Türkiye’de ve Dünyada rekabet hukuku alanında yaşanan güncel gelişmeleri bir özet halinde okuyucuya sunan Rekabet Bülteni’nin bu yeni halinde alışılmış olduğu üzere o ay yayımlanan gerekçeli Rekabet Kurulu ve mahkeme kararlarının özetlerinden seçmeler ve Dünyada rekabet hukuku alanında yaşanan güncel gelişmeler paylaşılacaktır.

Her zaman olduğu üzere bültenin içeriğine veya sunuş şekline yönelik sizlerden gelecek katkılar bültenin daha faydalı ve ilgi çekici olabilmesi için bir gerekliliktir. Bu kapsamda görüş, öneri ve eleştirilerinizi bulten@rekabet.gov.tr adresine gönderebilirsiniz.

Bir sonraki sayıda buluşmak dileğiyle...

SEÇİLMİŞ GEREKÇELİ KARARLAR

Kale Kilit Hakkında Yürütülen Soruşturma

Karar Tarihi: 06.12.2012

Karar Sayısı: 12-62/1633-598

Türü: Soruşturma

Etiketler: Soruşturma, tek taraflı davranışlar, yıkıcı fiyatlama, indirim/prim sistemi

Soruşturmanın konusunu Kale Kilit ve Kalıp Sanayi A.Ş. (Kale Kilit)'nin fiyatlamaya ilişkin çeşitli uygulamalarıyla hâkim durumunu kötüye kullanıp kullanmadığının tespiti oluşturmaktadır.

Rekabet hukukunda, tek taraflı davranışlar temel olarak dışlayıcı, ayrımcı ve sömürücü uygulamalar olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Birincil hat hasarı etkisi olarak da bilinen dışlayıcı uygulamalar hâkim durumdaki teşebbüs tarafından gerçekleştirilen tek taraflı davranışların söz konusu teşebbüs ile aynı pazarda bulunan rakipleri dışlayıcı (yatay) etkilerini; ikincil hat hasarı/etkisi olarak da bilinen ayrımcı uygulamalar ise, hâkim durumdaki teşebbüs tarafından gerçekleştirilen tek taraflı davranışların bu teşebbüs ile dikey ilişki içerisinde bulunan alıcıların bulunduğu pazarda, aynı durumdaki alıcılara farklı koşulların getirilmesi sonucu yarattığı ayrımcı etkileri ve sömürücü uygulamalar ise hâkim durumdaki teşebbüsün tüketicilerden tekel kârı elde etmesini ifade etmektedir.

Tek taraflı davranışları fiyatlamaya ilişkin ihlaller ve fiyatlama dışı ihlaller olarak sınıflandırmak da mümkündür. Yıkıcı fiyatlama, fiyat sıkıştırması, aşırı fiyat, fiyat ayrımcılığı, bağlama/paket satış uygulamaları ve indirim sistemleri fiyatlamaya ilişkin kötüye kullanma hallerine; mal vermeyi reddetme, münhasırlık anlaşmaları ise fiyatlama dışı kötüye kullanma hallerine yönelik temel örneklerdir.

Dosya kapsamında esas itibarıyla, Kale Kilit tarafından gerçekleştirilen indirim/prim sistemi ile yıl içindeki muhtelif kampanyalar incelemeye konu edilmiştir. Söz konusu uygulamaların, ilgili ürün ya da ürünlerin nihai fiyatlarında indirime yol açması nedeniyle her iki uygulama da nihai anlamda fiyatlama davranışları olarak kabul edilmektedir.

Yıkıcı fiyatlama, teşebbüsün, mevcut veya potansiyel rakiplerini pazar dışına çıkarabilmek ve özellikle disipline etmek gibi amaçlarla, belirli bir dönemde (kısa dönemde) maliyetinin altında satış fiyatı belirleyerek zarar etmeyi kabul ettiği rekabet karşıtı bir fiyatlama stratejisidir. Teşebbüsün yıkıcı fiyatlama yaparak belirli bir dönem için zarara katlanmasının, ancak bu davranışı sonucunda pazardaki konumunu devam ettirmeyi ya da daha fazla pazar gücü elde etmeyi tasarladığı zaman rasyonel/kârlı bir strateji haline dönüştüğü kabul edilmektedir.

Bu çerçevede, yıkıcı fiyatlamanın iktisadi üstünlüğe sahip bir teşebbüsün, hasat yapma niyetiyle, maliyet altında satış yaparak rakiplerini etkisizleştirme girişimi olarak tanımlanması mümkündür.

Her ne kadar dosya kapsamında yapılan yıkıcı fiyat analizi çerçevesinde bu unsurlardan ilki olan iktisadi üstünlük kapsamında Kale Kilit'in hakim durumda olduğuna dair bir değerlendirme yapılmasına gerek görülmemişse de, bu unsurun mevcut olduğu varsayılarak Kanun kapsamında herhangi bir ihlalin söz konusu olup olmadığı değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, öncelikle yıkıcı fiyat analizinin ikinci asli unsuru olan olağandışı düşük fiyat bağlamında maliyet altı fiyatlamanın varlığı incelenmiştir.

Hâkim durumdaki teşebbüsün tek taraflı davranışları bakımından yasal fiyat rekabeti ile yıkıcı fiyatlama özelinde ihlal niteliğindeki fiyatlama uygulamalarının birbirinden ayrılmasına ilişkin analizin açık, anlaşılabilir ve öngörülebilir bir şekilde tesis edilmesini teminen eşit etkinlikteki rakip testi benimsenmektedir. Bu çerçevede, maliyet altı fiyatlama analizlerinde Kale Kilit'in (fiyat ve) maliyetleri esas alınmıştır.

Yapılan inceleme sonucu, Kale Kilit tarafından gerçekleştirilen indirim/prim sistemi ile yıl içindeki muhtelif kampanyaların belirlediği ilgili pazarlardaki ürün gruplarına ilişkin nihai birim fiyatların, söz konusu ürün gruplarına ilişkin ortak ve genel maliyetleri de içeren birim maliyetlerin üzerinde olduğu görülmüştür. Kampanya döneminde, Kale Kilit'in her bir ilgili pazardaki toplam gelirinin, toplam maliyetinin üzerinde olduğu açık bir şekilde görülmüştür. Bu nedenle, Kale Kilit tarafından gerçekleştirilen fiyatlama davranışlarının kendisi [bu analiz bazında hâkim durumda olduğu varsayılan teşebbüs] kadar etkin olduğu kabul edilen rakiplerden kaynaklanan rekabeti engelleyici nitelikte olmadığı anlaşılmaktadır.

Rekabet hukuku incelemesine konu olan pek çok indirim sistemi, nihai tüketicilere değil aracı konumundaki profesyonel alıcılara yöneliktir. Bu açıdan bakıldığında, rakibin dışlanması ya da maliyetlerinin artırılması, temel olarak indirim konusundaki ürün pazarının dışındaki bir pazarda; dağıtım, perakende satış hizmetleri ya da bu ürünü tamamlayıcı nitelikteki herhangi başka bir girdi pazarında pazar gücünün elde edilmesini gerektirmektedir.

Bu çerçevede, Kale Kilit indirim/prim sistemlerine muhatap bayiler, alternatifi olmayan dağıtım kanalı niteliği taşımamakta; diğer bir deyişle, ilgili pazarlarda faaliyet göstermek için girilmesi zorunlu nitelik arz eden tamamlayıcı ürün pazarı birimlerini oluşturmamaktadır. Zira söz konusu bayiler, ilgili pazardaki ürünlerin nihai tüketicilere ulaştırılmasını sağlayan son satış noktalarına değil, son satış noktalarına veya onlardan önceki yeniden satış noktalarına ürünlerin ulaştırılmasına aracılık eden, toptancı niteliğindeki birimlerdir.

Yapılan inceleme sonucu Kale Kilit tarafından gerçekleştirilen indirim/prim sistemi ile yıl içindeki muhtelif kampanyaların belirlediği ilgili pazarlardaki ürün gruplarına ilişkin nihai birim fiyatların, hem Kale Kilit'in kendisi kadar etkin olduğu kabul edilen rakiplerden hem de ilgili pazarlarda faaliyet gösteren rekabetçi öneme sahip olduğu kabul edilen mevcut rakiplerden kaynaklanan rekabeti engelleyici nitelikte olmadığı kanaatine varılmıştır.

Sonuç olarak, Kale Kilit tarafından gerçekleştirilen indirim/prim sistemi ile yıl içindeki muhtelif kampanyalar bağlamında ilgili pazarlardaki fiyatlama uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında ihlal niteliği taşımadığına ve dolayısıyla adı geçen teşebbüs hakkında aynı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.

İlgili Karara ulaşmak için tıklayınız.

BP ile Yeniden Satıcıları Arasında Yapılan Distribütörlük Anlaşması

Karar Tarihi: 11.04.2013

Karar Sayısı: 13-21/282-133

Türü: Muafiyet

Etiketler: Distribütörlük Anlaşması, madeni yağ, 2002/2 sayılı Tebliğ

BP Petrolleri A.Ş. (BP) ile yeniden satıcıları arasında yapılan BP ve Castrol markalı madeni ve sentetik yağların satışına yönelik Distribütörlük Anlaşması'na muafiyet tanınması talebi ile Kuruma bildirimde bulunulmuştur. Bildirim konusu Anlaşma, genel hatlarıyla BP madeni yağlarının belirlenmiş münhasır bölgelerde distribütörler aracılığıyla dağıtımını konu almaktadır.

Bildirime konu Anlaşma'ya bakıldığında, Anlaşma'nın oto yağlarının ve endüstriyel yağların dağıtımına ilişkin olarak yapıldığı görülmektedir. Bu ürünlerden endüstriyel yağlar, motorlu taşıt sınıfına girmeyen araçlarda, aktarma parçalarında, fabrika tipi tesislerin makinelerinde, dişlilerde kullanılmakta olup, aktarma yağları, motosiklet ve diğer endüstriyel yağlar olarak sınıflanmaktadır. Bu sınıflama dikkate alındığında "endüstriyel" grubu madeni yağların 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2005/4 sayılı Tebliğ)'nin kapsamında değerlendirilemeyeceği anlaşılmıştır

Öte yandan oto yağlar olarak tanımlanan ürünler; otomobil grubu araçlarda kullanılan madeni yağlar yanında, ağır vasıta ve iş makinelerinde, otobüs, tır, kamyon, traktör, deniz araçları (yatlar), maden araçları, ağır iş makineleri gibi araçlarda kullanılan yağları içermektedir. Dolayısıyla, oto grubu madeni yağların, sadece motorlu taşıt sektöründe değil, motosiklet ve

traktör gibi 2005/4 sayılı Tebliğ'in motorlu taşıt tanımına girmeyen araçlarda ve endüstrilerde de kullanılabileceği anlaşılmaktadır. Bu noktada alıcının ve müşterilerinin bu ürünleri hangi amaçla aldığı önem kazanmaktadır. Yukarıda yer verilen distribütörlerin satış yapacağı müşteri gruplarına bakıldığında, bunlar arasında oto yağları yedek parça olarak kullanabilecek yetkili servis, özel servis gibi alıcıların yanında filo şirketi, yıkama yağlama servisi gibi motorlu taşıt onarım sektöründe faaliyet göstermeyen teşebbüslerin de olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, alıcıların motorlu taşıt onarım sektöründe faaliyet göstermesi ve anlaşma konusu ürünleri motorlu taşıt onarım sektörüne sağlaması yönünde bir belirlilik bulunmamaktadır. Bu bakımdan, söz konusu madeni yağların yalnızca bir motorlu taşıtın içine ya da üzerine monte edileceklerinin genel olarak kabul edilemeyeceği ve bildirim konusu sözleşmenin 2005/4 sayılı Tebliğ'in değil, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) kapsamında değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

2002/2 sayılı Tebliğ uyarınca dikey anlaşmalar, sağlayıcının anlaşma konusu mal veya hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %40'ı aşmaması koşuluyla Kanun'un 4. maddesinden muaf tutulabilmekte ve beş yıla kadar grup muafiyeti kapsamında değerlendirilebilmektedir. BP'nin madeni yağ pazarında (oto ve endüstriyel madeni yağlarla birlikte) son üç yıla ilişkin BP ve Castrol markaları ile elde ettiği toplam pazar payı 2002/2 sayılı Tebliğ'de belirtilen %40 eşliğini aşmadığı için Anlaşma'nın grup muafiyeti kapsamında incelenmesi mümkündür.

Bildirim konusu Anlaşma'da aktif satış yasağının yer aldığı ve tavsiye niteliğindeki yeniden satış fiyatının tespiti düzenlendiği dikkat çekmektedir. Aktif satış yasağı açısından 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin (b) bendi hükmüne göre; sağlayıcı, kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır müşteri grubuna yapılacak aktif satışları kısıtlayabilecektir. 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin (a) bendi gereğince, yeniden satış fiyatının tespiti açısından sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla sağlayıcının, alıcının azami satış fiyatını belirlemesi veya alıcıya satış fiyatını tavsiye etmesi mümkündür. Bu çerçevede bildirim konusu Anlaşma'nın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde yer alan sınırlamalara aykırılık teşkil etmediği anlaşılmıştır.

Rekabet etmeme düzenlemesi içeren Anlaşma, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi ile getirilen "Rekabet Etmeme Yükümlülüğü" başlığı altında incelendiğinde ise anılan yükümlülüğün süresi ön plana çıkmaktadır. Süresi beş yıldan uzun olan rekabet etmeme yükümlülüğünün grup muafiyetinden yararlanması bazı istisnai haller dışında mümkün değildir. Dosya mevcudu bilgilerden; rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin, anlaşmanın süresinin düzenlendiği "Madde XVI" çerçevesinde beş yıla sınırlandırıldığı, dolayısıyla 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen beş yıllık sürenin aşılmadığı görülmüştür.

Bu çerçevede Anlaşma'nın, 2002/2 sayılı Tebliğ ile getirilen düzenlemelere aykırılık taşımadığı ve anılan Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı sonucuna varılmıştır.

İlgili Karara ulaşmak için tıklayınız.

Aygaz ve Aytemiz Arasında İmzalanan Depolama, Dolum Hizmeti ve LPG Teminine İlişkin Sözleşme

Karar Tarihi: 28.03.2013

Karar Sayısı: 13-17/246-121

Türü: Muafiyet

Etiketler: Yatay işbirliği anlaşması, bireysel muafiyet

Aygaz A.Ş. ve Aytemiz Gaz A.Ş. arasında depolama, dolum hizmeti ve LPG teminine ilişkin olarak 25.12.2012 tarihinde imzalanan sözleşmeye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınması talebi ile Kuruma bildirimde bulunulmuştur.

Bildirim konusu sözleşme, Aytemiz'in Arsin, Trabzon'da yer alan LPG depolama ve dolum tesisinde Aygaz ve Aytemiz arasında gerçekleştirilmesi planlanan iki ayrı ticari faaliyeti düzenlemektedir. Bu faaliyetlerden ilki, söz konusu tesisin en az yarı kapasitesinin Aytemiz tarafından beş yıl boyunca münhasıran Aygaz ve Koç Grubu LPG şirketlerine tahsis edilmesi ve yine Aygaz'a boru hattı geçiş ve gemi tahliye, depolama ve tanker dolum hizmetlerinin verilmesidir. Sözleşmenin düzenlediği ikinci faaliyet ise aynı tesiste Aygaz'ın Aytemiz'e LPG satışı gerçekleştirmesidir. Sözleşme uyarınca Aytemiz, bahsi geçen tesiste beş yıl boyunca LPG'yi münhasıran Aygaz'dan temin edecektir.

Sözleşmenin tarafları olan Aygaz ve Aytemiz, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)'ndan aldıkları dağıtıcı lisansı çerçevesinde LPG dağıtım pazarında faaliyet gösteren iki rakip teşebbüstür. Bildirim konusu sözleşme, Aygaz'a Aytemiz'in depolama tesisinden, Aytemiz'e de Aygaz'ın LPG ithalat tecrübesinden yararlanma imkanı vermektedir ve bu haliyle bir yatay işbirliği anlaşması niteliği taşımaktadır.

Sözleşme "amaç" bakımından değerlendirildiğinde, mevcut durumda Aygaz'ın Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu'ya yaptığı LPG ikmallerini Samsun terminali üzerinden gerçekleştirdiği, bildirim konusu sözleşme neticesinde Aytemiz'in Trabzon'daki deposundan istifade ederek söz konusu bölgelere yapılan kara nakliyesini azaltmayı hedeflediği anlaşılmaktadır. Aytemiz yönünden ise sözleşme ile tedarik güvenliği sağlanmasının ve faaliyete yeni geçen depoya ilişkin kapasitenin daha verimli kullanılmasının hedeflendiği görülmektedir. Bu haliyle anlaşmanın rekabeti kısıtlayıcı bir amaç taşıdığını söylemek mümkün görünmemektedir.

Bir anlaşmanın rekabeti kısıtlayıcı etkiye sahip olması için, genel olarak anlaşmanın fiyat, üretim miktarı, ürün kalitesi, ürün çeşitliliği ya da inovasyon gibi pazardaki rekabet parametrelerinden en az biri üzerinde olumsuz etkisinin bulunması ya da makul bir olasılık dahilinde böyle bir potansiyele sahip olması beklenmektedir. Münhasırlık hükümleri içeren ve tarafların karar alma hürriyetlerinin sınırlandırıldığı, rekabete duyarlı bilgilerin değişimine veya maliyetlerin birbirine

yakınlaşmasına imkan tanıyan ve bu suretle rakipler arasında koordinasyona yol açabilecek yatay işbirliği anlaşmaları, rekabetin kısıtlanması sonucunu doğurabilecektir. Tarafların ilgili pazarlardaki pazar payları ve pazar gücü, bu kapsamda değerlendirilmesi gereken unsurlardır. Şüphesiz, pazar payları düşük olduğunda rekabeti sınırlama etkisinin düşük olmasını beklemek, pazar payı yüksek olduğunda mutlaka rekabet sınırlanır anlamına gelmemektedir. Diğer yandan işlem taraflarının yüksek pazar paylarına sahip olması, yatay işbirliği anlaşmasının daha yakından incelenmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu çerçevede dosya konusu sözleşme “etki” bakımından değerlendirildiğinde, Aygaz’ın LPG piyasasında önemli bir pazar payına sahip olduğu görülmektedir. Söz konusu pazar payı ve ilgili pazarlardaki yoğunlaşmış yapı, bildirim konusu sözleşmede yer verilen münhasırlık hükümleri ile birlikte ele alındığında, yapılan anlaşmanın rekabetin kısıtlanmasına yönelik küçümsenemeyecek bir risk taşıdığı ve anlaşmanın 4. madde kapsamında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda, 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını karşılaması nedeniyle söz konusu sözleşmeye bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.

İlgili Karara ulaşmak için tıklayınız.

Trakya Cam’ın Müşteri Gruplarıyla Akdettiği Sözleşmelere Muafiyet

Karar Tarihi: 24.01.2013

Karar Sayısı: 13-07/73-42

Türü: Muafiyet

Etiketler: Dikey anlaşma, rekabet etmeme yükümlülüğü, bireysel muafiyet, 9/3

Trakya Cam Sanayii A.Ş.’nin Isıcam yetkili üreticileri, yetkili satıcılar ve sanayici müşteriler şeklinde adlandırılan müşteri gruplarıyla akdettiği sözleşmelere ve fiili uygulamalarına yönelik olarak 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesi kapsamında resen bireysel muafiyet incelemesi yapılmıştır.

2002/2 sayılı Tebliğ’in açıklanmasına ilişkin çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz’un 96. paragrafında, pazar payı %40’ı aşan teşebbüsler bakımından yapılacak olan bir bireysel muafiyet incelemesinde, Kurulun ilgili teşebbüsün pazar gücünün de tespit edilmesini içeren tam bir rekabet analizi yapacağı belirtilmiştir. Pazar gücünün tespitinde dikkate alınacak kriterler ise; sağlayıcının pazardaki konumu, rakiplerin pazardaki konumu, alıcının pazardaki konumu, pazara giriş engelleri, pazarın doygunluk düzeyi, ticaretin seviyesi, ürüne özgü özellikler ve diğer

faktörler şeklindedir. Bu kapsamda yapılan inceleme sonucunda Trakya Cam'ın düz cam pazarındaki güçlü hâkim konumunu koruduğu görülmektedir.

Dosya konusu inceleme 17.11.2011 tarih ve 11-57/1477-M sayılı Kurul kararı uyarınca Trakya Cam'ın İYÜ, YS ve SM şeklinde adlandırılan müşteri gruplarıyla akdettiği sözleşmelerin ve fiili uygulamaların, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi öngörülen muafiyet koşullarını karşılayıp karşılamadığının tespiti için yapılmıştır.

Trakya Cam'ın müşterileri olan YS'ler ile imzaladığı "YS Sözleşmesi" ve SM'ler ile imzaladığı "SM Sözleşmesi" Trakya Cam tarafından tedarik edilen cam ürünlerinin satışı ve pazarlanmasına yöneliktir. İYÜ'ler ile imzaladığı Standart ve Kapsamlı olmak üzere İYÜ sözleşmeleri ise İYÜ'lerin Trakya Cam'dan tedarik edecekleri düz camı kullanarak, yine Trakya Cam'a ait çift veya daha fazla düz cam sistemli yalıtım camı üniteleri markası olan Isıcam markasını altında yapacakları üretim ve satışlara ilişkin usul ve esasları belirleyen sözleşmelerdir.

Anılan sözleşmeler, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi anlamında birer dikey anlaşmadır. Trakya Cam'ın düz cam pazarındaki pazar payının, 2002/2 Tebliğ ile öngörülen sınırı aşması nedeniyle, Trakya Cam'ın YS'ler ve SM'ler ile yapmış olduğu YS Sözleşmesi ve SM Sözleşmesi'nin aynı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma imkânı bulunmadığı anlaşılmıştır.

Bunun dışında Trakya Cam'ın ilgili pazarda %40 pazar payı eşliğini aşması nedeniyle de İYÜ Sözleşmesi, 2002/2 sayılı Tebliğ'in sağladığı grup muafiyetinden yararlanamadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda Trakya Cam'ın müşteri gruplarıyla yaptığı YS, SM ve İYÜ Sözleşmeleri ile bu sözleşmelere ilişkin fiili uygulamaların 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan bireysel muafiyet koşullarını sağlayarak bireysel muafiyetten yararlanıp yararlanmadığının ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yapılan inceleme sonucu, YS Sözleşmesi ve SM Sözleşmesi ile bu sözleşmelerin akdedildiği alıcılara karşı yürütülen fiili uygulamaların 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulları sağladığı ve bahse konu sözleşme ve uygulamaların anılan madde kapsamında bireysel muafiyetten yararlandığı anlaşılmıştır.

İYÜ sözleşmeleri açısından yapılan değerlendirmede ise, bu sözleşmeler ile alıcılara getirilen Isıcam markalı ürünlerle rekabet etmeme yükümlülüğü nedeniyle, söz konusu sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulları sağlamadığı anlaşıldığından, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren 60 gün içinde sözleşmelerdeki bahse konu aykırılığın giderilerek durumun tevsik edilmesi, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde Trakya Cam Sanayii A.Ş.'ye görüş bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine karar verilmiştir.

[İlgili Karara ulaşmak için tıklayınız.](#)

SEÇİLMİŞ İDARİ YARGI KARARLARI

Danıştay 13. Dairesinin 01.02.2013 tarihli ve Esasa No: 2009/1777, Karar No: 2013/221 kararı

Etiketler: Şikayetin reddi, 42/2

Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliğinde incir ihracatçılarının katılımıyla gerçekleşen Genel Kurul toplantısında kararlaştırılan ve akabinde Dış Ticaret Müsteşarlığınca onaylanan gümrük beyannamelerinin ilk kayda alınış (yeni mahsul kuru incir ihracat) tarihinin belirlenmesi uygulamasının rekabet hukukuna aykırılık teşkil ettiği iddiasıyla yapılan şikayet başvurusunun ilk inceleme aşamasında ve “başvuru konusu ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı sonucuna varılarak” reddine ilişkin 12.11.2008 gün ve 08-6/1047-406 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle Danıştaya dava açılmıştır.

Danıştay Onüçüncü Dairesi dosya ile ilgili olarak; Rekabet Kurulu tarafından, şikayetin, şikayet edilen hususlarla ilgili olarak, eylemin 4054 sayılı Kanun’un 4. ve 6. maddesi anlamında bir ihlal olup olmadığının nitelendirilebilmesi için Kurum tarafından Kanun’un dördüncü kısmındaki uyulması zorunlu usullerin uygulanması ve önaraştırma kararının verilmesi gerekli bulunmakla birlikte, şikayetin Kanun kapsamında olmadığından saptanması halinde, Kanun’un 42/2. Maddesi uyarınca reddedilmesinin mümkün olduğu ve ayrıca yasal düzenlemeler uyarınca, Rekabet Kurumu tarafından 4054 sayılı Kanun’da öngörülen görev ve yetkilerin kullanılabilmesinin, şikayete konu hususların bu Kanun kapsamında incelenebilmesine olanak sağlayan konulardan olmasına bağlı bulunduğu değerlendirilmesinde bulunmuştur.

Belirtilen çerçevede Danıştay, 4054 sayılı Kanun kapsamında bulunmayan şikayetin reddi yoluyla alınan Rekabet Kurulu kararında mevzuata aykırılık görmemiş ve davanın reddine karar vermiştir.

**Danıştay 13. Dairesinin 01.02.2013 günlü ve Esasa No: 2009/3373 Karar No:
2013/217 kararı**

Etiketler: Ceza kovuşturması, rekabet soruşturması

Tıbbi sarf malzemeleri ile laboratuvar cihaz ve hizmetleri pazarında faaliyet gösteren teşebbüslere 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğinden bahisle idari para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulunun 19.12.2008 tarih ve 08-74/1180-455 sayılı kararının iptali istemiyle Danıştaya dava açılmıştır.

Danıştay Onüçüncü Dairesi yaptığı inceleme sonucu ilgili Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varmıştır. Dosyada, "davacı şirket yetkilileri hakkında başlatılan ceza kovuşturmasının, rekabet soruşturması açısından bekletici mesele yapılması gerektiği, bir fiil hem suç hem de kabahat olarak tanımlanıyorsa, yalnızca suçtan dolayı yaptırım uygulanabileceğine" yönelik yapılan savunma ile ilgili olarak Danıştay, ceza kovuşturmasının şirket yetkilisi gerçek şahıslar, rekabet soruşturmasının ise tüzel kişiler açısından yürütüldüğü, bu nedenle fail noktasında teklikten söz edilemeyeceği, mevcut durumun mükerrer cezalandırmaya yol açmayacağı açık olduğu gerekçesiyle söz konusu iddiayı yerinde görmemiştir.

DÜNYADAN HABERLER

Avrupa Adalet Divanı Pişmanlık Belgelerine Erişimi Engelleyen Genel Yasalara Karşı Çıktı

6 Haziran 2013

Avrupa Adalet Divanı 6 Haziran tarihli kararında üye ülkelerin pişmanlık başvuruları kapsamında rekabet otoritelerine sundukları belgelere tüketicilerin erişimini tamamıyla engelleyen yasalar çıkaramayacaklarına hükmetti. Adalet Divanı kararında, kartele üye firmalardan zarar tazminine ilişkin işleyecek etkin dava süreçlerinin en az pişmanlık programları kadar rekabeti kısıtlayıcı oluşumlar üzerinde caydırıcı etkisi olduğunu bu nedenle bu davalarda kullanılacak belgelere erişimin tamamen reddedilmemesi gerektiğini belirtmiştir. Yüksek mahkeme, tüketicilerden gelecek taleplerin ülke mahkemeleri tarafından olay bazında değerlendirilmesini gerektiğini ve ancak pişmanlık sisteminin teşebbüsler tarafından kullanımını caydırma riskini doğuran hallerde bu belgelere erişimin engellenebileceğini vurgulamıştır.

İlgili Bağlantılar: [Mlex¹](#), [Mahkeme Kararı](#)

Mühendis Birlikleri İspanya'da Cezalandırıldı

6 Haziran 2013

İspanya Rekabet Otoritesi sektör birliği Techniberia ve inşaat mühendisleri odası CICC'ye fiyat tavsiyeleri yayımladıkları gerekçesiyle iki yüz bin Avro ceza verdi. İki birliğin 2007 yılından bu yana yayımladıkları sirküler yoluyla üyelerini maliyet hesaplama yöntemleri ve uygulanacak fiyatların ne şekilde hesaplanması gerektiği yönünde bilgilendirdiği tespit edildi. Otorite ayrıca üyelere ulaşan bu dokümanlarda "%15'lik bir indirim sorumsuzluk olacağı" şeklinde ifadeler ve tavsiye fiyatlar içerdiğini de ortaya koydu. İki birliğin söz konusu davranışlarının, sektörde

¹ <http://www.mlex.com/EU/Content.aspx?ID=396176>

örnek fiyat listelerinin kaldırıldığı bir döneme denk gelmesinin de otoritenin ceza kararına ulaşmasında etkili olduğu ifade edildi.

İlgili Bağlantı: [Mlex²](#)

Avrupa Komisyonu'ndan Özel Hukuk Alanında İki Önemli Adım

11 Haziran 2013

Avrupa Komisyonu rekabet ihlallerinin neden olduğu zararların özel hukuk alanında ihlalden etkilenen tüketiciler veya işletmeler tarafından takibini kolaylaştırmak amacıyla hazırladığı yönerge taslağını kamuoyu ile paylaştı. Komisyon ayrıca üye ülkelerde kolektif zarar taleplerini mümkün kılacak mekanizmalar için uygulanmasını önerdiği genel ilkelerin yer aldığı bir tavsiye metni de paylaştı.

Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi'nin onayını alması halinde üye ülkeler tarafından iki yıl içerisinde uygulanma zorunluluğu bulunan yönerge, zarar tazmin davalarını kolaylaştırıcı ve hızlandırıcı düzenlemeler içeriyor. Yönerge ile yerel rekabet otoritelerinin ihlal tespitinde bulunduğu kararları mahkemeler nezdinde ihlalinin gerçekleştiğine yönelik delil olarak kabul edilecek. Ayrıca mahkemeler ihlale taraf olan teşebbüsleri belirli oranda bazı dokümanları mahkemeye sunmaya zorlayabilecek. Bu dokümanların pişmanlık başvurusunda sunulan belgeleri içermeyeceği ifade edilse de bu düzenlemenin yukarıda yer verilen Avrupa Adalet Divanı [kararı](#) sonrasında ne şekilde uygulanacağı şimdiden tartışılmaya başlandı. Son olarak yönerge ile tüketicilerdeki bilgi eksikliğini önlemek adına başvuru süreleri, ihlalden kimin sorumlu olduğunu ve kimin zarar gördüğünü netleştirici düzenlemeler de getiriliyor.

Tavsiye metni ile ise Komisyon üye ülkelere aynı yasadışı uygulamadan etkilenen tüketici veya işletmelerin mahkemeler nezdinde birlikte zarar talep edebilmelerini sağlayacak düzenlemeleri gerçekleştirmelerini önerdi. ABD hukukundaki uygulamanın aksine Komisyon tavsiyesinde zarar gören tarafların kolektif hareketin parçası olmayı seçmeleri öngörülüyor. Yine ABD'deki uygulamanın aksine tavsiye metin ile hedeflenenin, kolektif hareketin mahkemede bir ihlal

² <http://www.mlex.com/EU/Content.aspx?ID=396626>

tespiti yapılmasını sağlamak değil yerel otoriteler tarafından tespit edilmiş bir ihlal sonrası tüketicilerin bir arada en kısa sürede zararlarını tazmin etmelerini sağlamak olduğu anlaşılıyor.

İlgili Bağlantılar: [Global Competition Review](#), [Avrupa Komisyonu Basın Açıklaması\(1\)](#), [Avrupa Komisyonu Basın Açıklaması\(2\)](#), [Avrupa Komisyonu Basın Açıklaması\(3\)](#), [Avrupa Komisyonu Basın Açıklaması\(4\)](#), [Mlex³](#), [Mlex⁴](#)

Uyum Programlarına Ödül Yok

13 Haziran 2013

Dünyanın önde gelen üç rekabet otoritesinin yetkilileri uyum programlarının uygulanması için teşebbüslerin cesaretlendirilmesi gerektiği ancak rekabet uyum programlarına sahip olan teşebbüslerin bunun karşılığında otoritelerden bir ödül beklememesi gerektiğini ifade etti. ABD Adalet Bakanlığı Rekabet Bölümü, Adil Ticaret Komisyonu ve Avrupa Komisyonu yetkilileri teşebbüsleri uyum programları hayata geçirmek için teşvik ettiklerini ancak kendilerinin ne bu programları yazacak ne de bu programlara sahip olanlara diğer teşebbüslerden daha farklı muamele edecek konumda olmadıklarını belirtmişlerdir.

İlgili Bağlantı: [Global Competition Review](#)

VISA Europe'un Taahhütleri Pazar Testinde

13 Haziran 2013

Avrupa Komisyonu yaptığı açıklamasında Visa Europe'un çok taraflı takas komisyonu oranını %0,3'e çekmeye yönelik taahhüdünün pazarda test edileceğini ve ilgili tarafların görüşlerinin toplanacağını belirtti. Hatırlanacağı üzere Visa 2012 yılında hakkında banka kartları ile ilgili yürütülen soruşturmayı da banka kartları üzerinden aldığı komisyonu %0,2'ye çekerek sona

³ <http://www.mlex.com/EU/Content.aspx?ID=399367>

⁴ <http://www.mlex.com/EU/Content.aspx?ID=399485>

erdirmişti. Komisyon ayrıca kart ödemelerinde tahsil edilen bankalararası komisyonlara ilişkin bir yasal düzenleme hazırlığında olduğunu bilgisine de açıklamasında yer verdi.

İlgili Bağlantılar: [Avrupa Komisyonu Basın Açıklaması, Mlex⁵](#)

Güney Afrikalı Telkom Yapısal Çözüm Önerilerini Kabul Etti

17 Haziran 2013

Daha önce internet servis sağlayıcısı rakiplerine zorunlu servisleri sağlamadığı gerekçesiyle 34,1 milyon Avro ceza [alan](#) Güney Afrikalı Telekom şirketi hakkında yürütülen son soruşturma kapsamında Güney Afrika Rekabet Komisyonu ile anlaştı ve 15,2 milyon Avro cezanın yanında önemli yapısal çözümleri de hayata geçirmeye kabul etti. Yürütülen soruşturma kapsamında Telkom'un, fiyat sıkıştırması uyguladığı ve tüketicileri internet hizmeti satın alabilmek için ilgisiz başka hizmetleri satın almaya zorladığı tespit edildi. Uzlaşma kararı uyarınca Telkom perakende operasyonlarını toptan satış operasyonlarından ayırmayı ve bu iki teşebbüs bünyesinde gerçekleştireceği işlemlerde ayrımcılığa neden olmayacak bir "transfer fiyatlandırma programı" uygulamaya koymayı kabul etti. Yine bu tip uzlaşma kararlarından bekleneceği üzere Telkom rekabet komisyonuna faaliyetleri hakkında yıllık raporlama yapmayı da taahhüt etti.

İlgili Bağlantı: [Global Competition Review](#)

Tersine Ödeme Uzlaşmaları İki Kıtada da Rekabete Takıldı

19 Haziran 2013

Özellikle ABD'de uygulaması sıklıkla görülen, ilaç şirketlerinin patentli ilaçlarının "jenerik"lerini üreten üreticilere, bu üreticilerin belirli bir ücret karşılığında patent davalarını geri çekmeleri (ve böylelikle pazara girmemeleri) yönünde uzlaşma imkanı veren patent tersine ödeme uzlaşma anlaşmaları (reserve payment patent settlements) 17-19 Haziran da biri ABD Yüksek Mahkemesi ve biri de Avrupa Komisyonu'ndan gelen iki kararla iki kıtada rekabet otoritelerinin daha aktif yer alacakları bir alan konumuna geldi.

⁵ <http://www.mlex.com/EU/Content.aspx?ID=401515>

Kısaca bahsetmek gerekirse bahsi geçen uzlaşma anlaşmaları ile patent sahibi firmalar jenerik eşlenik üretici firmaların pazara girmesini yaptıkları ödemeler ile geciktiriyordu. Bunun temel nedeni patent yasalarının katı sınırları nedeniyle ana üreticilerde patentlerinin yasanın aradığı tüm şartları sağladığına dair emin olamamalarından kaynaklanıyor. Bu endişe sonucunda firmalar genellikle jenerik üreticilerin patentlerin patent korumasından yararlanmak için gerekli tüm şartları sağladığı kabulünü mahkemede sorgulamaması karşılığında bahsi geçen ödemelerde bulunuyorlar. Özellikle ABD Adil Ticaret Komisyon'u uzun yıllardır bu yapının jenerik üreticilerin piyasaya girişini gereğinden fazla geciktirdiği görüşünü savunuyordu.

Bahse konu anlaşmalar ile ilgili ilk karar ABD Yüksek Mahkemesi tarafından verildi. Yüksek Mahkeme alt mahkemelerin bu tip patent uzlaşma anlaşmalarının *per se* hukuka uygun olduğu yönündeki kabulünü değiştirerek, bu tip uzlaşma anlaşmaların da rekabet yasalarına tabi olduğunu ve "rule of reason" ilkeleri kapsamında yapılacak bir değerlendirmeye tabi tutulmaları gerektiğine karar verdi.

Birkaç gün sonra kısmen benzer bir dosyada Avrupa Komisyonu Lundbeck ve bir çok jenerik üreticiye toplam 145 milyon Avro ceza verdi. Komisyon'dan yapılan açıklamada Lundbeck'in patent süresi dolan Citalopram ilacının jenerik üreticileri ile anlaşmasını ve bu üreticilerin Lundbeck'ten aldıkları ödemeler karşılığında piyasaya girmediğinin tespit edildiği ifade edildi. Komisyon üyesi Joaquin Almunia açıklamasında birçok patent uzlaşma anlaşmasını incelediklerini, bu dosya kapsamında rekabet ihlalinin süresi dolan bir patent varlığı nedeniyle ortaya çıktığını belirtti. Ancak bu açıklamaya rağmen gelecek günlerde bu tip uzlaşmalara ilişkin kararların her iki kıtada da artması bekleniyor.

İlgili Bağlantılar: [Global Competition Review\(1\)](#), [Global Competition Review\(2\)](#), [Global Competition Review\(3\)](#), [Global Competition Review\(4\)](#), [Avrupa Komisyonu Basın Açıklaması\(1\)](#), [Avrupa Komisyonu Basın Açıklaması\(2\)](#), Mlex⁶

⁶ <http://www.mlex.com/EU/Content.aspx?ID=406655>

Avrupa Komisyonu Birleşme/Devralma Tüzüğü'nde Değişikliğe Hazırlanıyor

20 Haziran 2013

Komisyon birleşme/devralma tüzüğünü azınlık hisselerinin devri işlemlerini ve işlemlerin üye ülkeler ve komisyon arasında transferini düzenleyecek şekilde değiştirmek üzere harekete geçti. Komisyon bu kapsamda her iki konuda 12 Eylül 2013 tarihine kadar paydaşlarının görüşlerini toplayacak. Yapılan açıklamada kimi yoğunlaşmış pazarlarda rakiplerin birbirlerinde azınlık hisselerine sahip olması durumunun rekabeti sınırlayıcı sonuçlar doğurabileceği belirtilerek bu tip işlemlerin analiz edilebilmesi için birleşme/Devralma tüzüğünde değişikliğe ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. Komisyon yayımladığı müzakere metninde bu tip işlemlerin bildirilmesi için iki öneri getirdi. Komisyon tarafından tercih edildiği belirtilen “seçici bildirim” sisteminde, Komisyon sorun yaratacağını düşündüğü incelemeleri takip etme yükümlülüğünde olacakken ikinci önerilen sistemde teşebbüsler azınlık hisse devirlerini kısa bir not ile Komisyon’a bildirme yükümlülüğü altına girecek.

İlgili Bağlantılar: [Global Competition Review](#), [Avrupa Komisyonu Basın Açıklaması](#), [Mlex](#)⁷

Almanya Federal Kartel Ofisi Ceza Kılavuzunu Güncelledi

26 Haziran 2013

Federal Yüksek Mahkeme'nin 10 Nisan 2013'de aldığı bir kararında Alman Rekabet Kanunu'nda geçen cezaların teşebbüslerin cirolarının %10'ununa kadar olabileceğine dair hükmün Avrupa Birliği'nde uygulandığı gibi bir tavan sınır belirtmediği verilecek cezalar arasında maksimum miktarı belirttiği şeklinde kararı sonrasında Federal Kartel Ofisi ceza kılavuzunu bu yorum ışığında güncelledi. Federal Kartel Ofisi Başkanı Andreas Mundt, yeni kılavuz ile birlikte cezaların genel seyirinde çok fazla bir oynama olmayacağını ancak tek bir pazarda faaliyet gösteren küçük şirketlerin görece daha düşük birden fazla pazarda faaliyet gösteren büyük şirketlerin ise önceye göre görece daha yüksek ceza alabileceklerini belirtti. Ayrıca kılavuz ile birlikte ihlale taraf olan

⁷ <http://www.mlex.com/EU/Content.aspx?ID=407579>

teşebbüsün dünya genelinde toplam ciro büyüklüğünün eskiye oranlar cezaları arttırıcı bir etkiye sahip olması bekleniyor.

İlgili Bağlantı: [Global Competition Review, Federal Kartel Ofisi Basın Açıklaması\(1\), Federal Kartel Ofisi Basın Açıklaması\(2\)](#)

www.rekabet.gov.tr

Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No:9 Bilkent Çankaya 06800 /ANKARA

Tel: (312) 291 44 44

Faks: (312) 266 79 20
